

דברי פתיחה והקדמה

מאת הגאון רבי יונתן דוד דייוויד שליט"א

חתנא דבי נשיאה

ראש ישיבת "פחד יצחק", נשיא מכון "זרע יצחק"

"אמר ר"ל מאי דכתיב והיה אמונת עתיך חוסן ישועות חכמת ודעת, אמונת זה סדר זרעים, עתיך זה סדר מועד וכו'" (שבת לא). התיבות "אמונת" ו"עתיך" נזכרות כאן ביחס של סמיכות. "אמונת עתיך". וכן אנו מוצאים במועדי השנה שהכתוב תלם בתבואות הארץ, כמ"ש חג האביב, חג הקציר, חג האסיף.

ולבאר ענין סמיכות זו נראה, דהנה בירושלמי, הובא שם בתוס' אמרו "אמונת זה סדר זרעים" "שמאמין בחי העולמים וזרע". הפירוש של דברי הירושלמי (מפי מו"ח אדמו"ר זצ"ל) הוא שאין לך דבר שאדם עושה בטבע, שכל כך מופקע הוא מהשגת יד שלו ויכלתו – כמו זריעה. זריקת הזרע לתוך העפר היא בעצם מהותה, מעשה של אמונה, שמוסר ממונו – את הזרע הנזרע – אל מקום שאין בו שלטון למה שייעשה בו, וסומך על חי העולמים שגנו כוח החיות הזה בעולם. ומכל פעולות האדם זוהי הקרובה ביותר להקרא על שם חי העולמים. ודוקא מתוך כך נמצא בזריעה, סגולה של התקרבות לאין ערוך אל ההשקעה, כיון דנפיק מתחום "גבולות" כוח אדם אל כוח הבלתי-גבול של חי עולמים. ע"כ.

אם הזרע הוא המאמין, נראה דהוא הדין והיא המדה שכל המאמין הוא זרע. כלומר, שמשליך עצמו עליו ית', והריהו זרע באמונה זו את הישועות הבאות. וכמ"ש "זרע צדקות מצמיח ישועות". ובזה שנותן ידו הוא, אל כוח הנשגב ממנו, הוא המוליד בסופו את גודל השמחה, כאשר ניקרים הפירות המתקנים יותר מכל כוחותיו. וכענין הנא' "הזרעים בדמעה ברנה יקצורו".

זמנים אלו של אביב, קציר, ואסיף הרי הם בטבע, זמני שמחה בכל שנה, בהצלחת הזריעה שנזרעה באמונה. והוא הדין והיא המדה למועדי קודש – שהם מועדים לשמחה – שבתוכם גנוזה האמונה שזרעו אבותינו ("בזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים"), וטועמים בהם טעם שמחה מיוחדת ע"ד "כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו". ובכן, זמני שמחה בטבע השנה וזמני קודש מקבילים זה לזה. וככל הנ"ל הוא הדין לשמחה הנצחית של ישראל לע"ל, ביום שכולו טוב, שיגמרו שליחותם ויחזרו למשלחם עם כל פרי יגיעתם ע"י הבטחון שבטחו בו ועמדו באמונתו כל משך ימי עוה"ז. – "תשורי מראש אמנה" (שה"ש ד, ח, ופרש"י שם).

ועוד, "מי מנה עפר יעקב", פירש"י אין מספר למצוות שעושים בעפר. וכתב ע"ז המהר"ל שעפר מסוגל ביותר למצוות. והפירוש הוא לפי הנזכר, שכל פעולה של מצוה, הריהי במהותה מעשה של אמונה שנזרע ומונח בחיקו של חי העולמים. וזריעה היא בעפר, שכל כולו הוא "בכוח" (פוטנציל). ולכן מופקעים הם מגבול ומספר. "מי מנה עפר יעקב".

הלא תמצא שדוקא יצחק אבינו, שאצלו נזכר ענין הזריעה, "ויזרע יצחק", ובו נאמר ביחוד הברכה "ואברכך", "ויברכהו ה'". – שמו הוא על שם הצחוק, ת"א וחד. וכן היה הוא ז"ל אומר בשם בעל השפ"א ז"ל שיראה אמיתית מביאה בעקבותיה את השמחה.

בואו ונחזיק טובה לאנשי "מכון ירושלים" וחבורת זרעים "זרע יצחק", המביאים עכשו ראשית ביכוריהם פרי עמלם בתורת זרעים. ואנו תקוה שיצליחו בזריעה זו לפתוח שערים – שערי תורה – ולראות הברכה הכרוכה ביגיעם זה, כמאה"כ "ויזרע יצחק וימצא מאה שערים". ויצטרף אל כל הזריעות בתורה המקרבות את העת של "ויציצו מעיר כעשב הארץ" – "ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו" – הקיצו ורננו.

י"ד אייר תשנ"ג

יונתן דוד דייוויד